

YTTRANDE

KU2021/01028

Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se
Anna-karin.adolfsson@regeringskansliet.se

Remissvar

Branschorganisationen Gratistidningarnas Förening (GTF) tackar för möjligheten att lämna synpunkter på framlagd remiss.

Distributionsstödet syfte

Namnet på den utredning som ligger till grund för den aktuella remissen är ”Distribution av nyhetstidningar i hela landet”. Denna har till uppgift att utveckla distributionsstödet som regleras i kap. 4 i presstödsförordningen (1990:524). Där står att läsa ”Syftet med stödet är att främja samverkan mellan tidningar, OCH att stimulera till så STOR spridning av dagstidningar som möjligt”.

Dock kan vi dessvärre konstatera att det framlagda förslaget endast kommer att hjälpa distributionen i små delar av landet. Detta då förslaget i praktiken innebär att 133 miljoner kronor, eller 12 procent av den totala mediestödsbudgeten, kommer att användas till att tre procent av landets hushåll får fortsatt tillgång till en prenumererad tidning hem i brevlådan.

Fåtalet prenumeranter får ordentligt stöd

Enligt utredningen är det idag ca 140 000 hushåll som får sin morgontidning genom PostNords utdelning, då morgontidningsdistributörerna inte kör ut tidningen till dessa hushåll av kostnadsskäl. Enligt det nya förslaget kommer dessa prenumeranter indirekt att få 14,50 kr per tidning som körs ut till deras brevlåda.

Det innebär att dessa får 950 kr per hushåll och år i skattebidrag för distributionen SAMT drygt 600 kr som de flesta av dessa redan fått i bidrag till den prenumererade tidningen genom driftsstödet. Sammanlagt blir det 1550 kr per hushåll i bidrag för att ha tillgång till lokal journalistik.

Det stora flertalet får en väldigt liten del

Mediestödet kostar skattebetalarna ca 229 kr per hushåll årligen via skattersedel. Dessa kommer enligt det nya förslaget att fördelas enligt följande:

- 3 procent av hushållen får indirekt ett lokaljournalistikstöd om 1550 kronor per hushåll genom drifts- och distributionsstöd. (6 gånger så mycket som de betalt)
- 26 procent, cirka, av befolkningen får drygt 600 kr indirekt genom driftsstödet och det befintliga distributionsstödet. (2,5 gånger så mycket som de betalt)
- Tillsammans erhåller dessa ca 29 procent av hushållen ca 850 miljoner av de ca 1100 miljoner som mediestöden tillsammans utgör.
- 71 procent av hushållen, det vill säga den stora skaran som valt att avstå eller inte har ekonomiska möjligheter att prenumerera på en papperstidning, får med detta förslag dela på återstoden av mediabudgeten, ca 250 miljoner. Det innebär cirka 73 kr för dem i indirekt stöd för att få tillgång till lokal journalistik. (En knapp tredjedel av vad de betalt in)

Uppdragets syfte nås till hälften

Uppdraget som ligger till grund för utredningen är tudelat.

- Utredningen skall lämna förslag på hur det statliga distributionsstödet kan utvecklas för att omfatta fler kategorier av tryckta nyhetstidningar som distribueras till läsares adress.
- Utredaren skall även lämna förslag som säkerställer fortsatt utdelning av tidningar varje dag vid en situation med varannandagsutdelning.

Förslaget som lagts fram presenterar endast ett förslag på lösning på den andra av dessa två punkter. Nämligen att möjliggöra för ca 3 procent av landets hushåll som prenumererar på en morgontidning får ett stöd för att denna distribution skall kunna genomföras även efter att PostNord infört varannandags utdelning.

Den första uppgiften i uppdraget föreslås lösas med en icke lösning. Man öppnar upp kraven för att kunna ta emot distributionsstöd (20 öre) för Allmänna nyhetstidningar, samtidigt som man i utredningen själva konstaterar att denna förändring inte kommer medföra någon som helst skillnad då det tvingande kravet om att delta i samdistribution är för kostsamt för både gratistidningar och tidskrifter: Redan på förhand konstaterar man således att sannolikt ingen aktör kommer att ha råd att ta emot stödet.

Förslaget ökar nyhetsklyftan i samhället

Det nya förslaget kommer innebära att endast 3 procent av hushållen få hela 1550 kr tillbaka på sina 229 inbetalade skattekronor. Detta medan lejonparten av det svenska folket får se sina skattemedel gå till dem som redan har det bäst ställt - det vill säga de medborgare som har råd att prenumerera på en dagstidning.

Vi anser att stödet på detta vis riskerar bidra till att dela upp samhället i ännu större utsträckning mellan den del som har tillgång till nyheter och journalistik (och därmed har en större möjlighet att engagera sig i lokalsamhället och förstå sin omvärld) och majoriteten som väljer att inte ha någon prenumererad tidning.

Det enda rimliga är således att öppna stödet på det sätt man föreslår genom att låta distributionsstödet omfatta Allmänna Tryckta Nyhetstidningar med att avskaffa kravet på att ingå i samdistributionen. Låt Gratistidningar och Tidskrifter använda den distribution som bäst lämpar sig för respektive tidning.

Gratistidningarna föreslår därför:

- att kravet på att ingå i samdistribution för att vara berättigad till distributionsstöd avskaffas. GTF anser att distributionsstödet bör ges oberoende av vilken distributör tidningen väljer att använda på en fri marknad.

Styrelsen för Gratistidningarnas Förening

Ann-Louise Kleen, ordförande

Dennis O Krook, projektledare